

Utlåtande 2007:134 RVIII (Dnr 441-994/2000)

Gratis konstutställning i staden

Motion av Viviann Gunnarsson m.fl. (mp) (2000:46)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Kulturnämnden och trafik- och renhållningsnämnden ges i uppdrag att tillsammans ta fram en rutin för öppna konstutställningar i staden.
2. Motion (2000:46) av Viviann Gunnarsson m.fl. (mp) anses besvarad.

Föredragande borgarrådet Madeleine Sjöstedt anför följande.

Ärendet

I motionen (2000:46) av Vivian Gunnarsson m.fl. (mp) framförs idén att anordna en gratis konstutställning i staden. Motionärerna anser att det finns all anledning att uppmuntra intresset för kultur och konst i staden. I motionen vill motionärerna uppmuntra såväl de unga professionella konstnärerna som amatörer i alla åldrar att delta i utställningsverksamhet. Man föreslår att en central plats i staden ska upplåtas gratis för sådana utställningar. I motionen föreslås även att avtal träffas med företagarföreningen i Gallerian, så att Gallerian kan användas på söndagar för konstutställningar.

Beredning

Ärendet har remitterats till kulturnämnden, gatu- och fastighetsnämnden och Norrmalms stadsdelsnämnd.

Kulturnämnden delar motionärernas engagemang när det gäller behovet av att uppmuntra intresset för kultur hos allmänheten och att göra det lättare för unga konstnärer att visa sin konst och möta en publik. Primärt bör åtgärder för att öka möjligheterna för konstnärer sökas inom stadens institutioner, som arbetar aktivt med detta. Om extra medel för projektets genomförande kan

ställas till förfogande är kulturnämnden beredd att ordna ett pilotprojekt som omfattar unga, professionella konstnärer.

Gatu- och fastighetsnämnden föreslår att "Avgifter för upplåtelser av offentlig plats i Stockholm" kompletteras med en nolltaxa för mindre konstutställningar utan inslag av försäljning och reklam. Det bör inte begränsas till traditionella tavelutställningar utan gälla alla typer av konstutövande.

Norrmalms stadsdelsnämnd anser att kulturell verksamhet bör uppmuntras, men har svårt att hitta argument för att just denna typ av upplåtelse ska vara helt avgiftsfri.

Mina synpunkter

Konsten och kulturen ska synas och få ta plats. Fler människor, både stockholmare och turister, ska få ta del av kultur och konstnärer och kulturarbetare ska ha bättre möjligheter att försörja sig. En viktig del av detta är att kulturkonsumenterna och kulturproducenterna hittar bättre sätt att mötas. Exempelvis måste det rika konstliv som finns i staden komma fler stockholmare och besökare till del.

Det finns många konstnärer i Stockholm. I ateljéer, konsthallar och gallerier bedrivs ett konstliv i ständig utveckling. Men mycket konst som produceras når inte så många som den borde. Det finns gott om utsmyckningar på allmänna platser, men mycket annan konst som produceras blir för många okänd. Steget in på ett galleri eller en konsthall kan vara stort för många.

Samtidigt har många konstnärer på grund av ekonomiska hinder, svårigheter att visa sin konst. Oetablerade konstnärer saknar ofta möjlighet att ställa ut på ett galleri. Konstnärer som skulle kunna visa och sälja sina verk, kan därmed ha svårt att nå ut till intresserade människor.

Konsten förtjänar en större plats. Ett steg i den riktningen har tagits genom att Liljevalchs konsthall slås samman med konstkansliet, vilket gör att stadens konst kan få en ännu större roll. Ännu ett steg kan vara att ge Stockholms konstnärer möjlighet att ställa ut sina verk på gator och torg. Turister och stockholmare skulle då kunna möta konstnärer och deras verk under vackra sommarkvällen. Projekt av detta slag finns redan, men det bör gå att hitta fler. Exempelvis skulle en öppen utställning kunna hållas vid Medborgarplatsen, Strandvägen, ett torg i en stadsdel, eller någon annanstans där människor promenerar eller samlas under sommaren. De som vill, professionella konstnärer såväl som amatörer, kan då få tillgång till en fri plats att ställa ut och sälja sin konst.

Det är viktigt att staden inte anordnar aktiviteter som konkurrerar med privata gallerier. Vidare är det viktigt att både professionella konstnärer och amatörer kan delta i utställningarna. Det är därför snarast en fråga om att öppna staden för den som vill, inte en utställning i stadens regi för professionell konst.

Stadens roll kan därför bli att skapa förutsättningar, bland annat genom att upplåta mark.

Gatu- och fastighetsnämnden föreslår i sitt remissvar att reglementet för "Avgifter för upplåtelse av offentlig plats i Stockholm" kompletteras med en nolltaxa för konstutställningar utan inslag av försäljning och reklam. Det är en bra början, men inte tillräcklig.

Alltför ofta förväntas konstnärer av olika slag arbeta gratis, som många exempel visar. Staden ska, när den anlitar konstnärer, vara en god arbetsgivare. När det gäller en öppen konstutställning bör vem som helst, professionell som amatör, kunna delta, varför det i det fallet inte är aktuellt med arvode för utställarna. Ett beslut om försäljningsförbud skulle därför sända fel signal från stadens sida.

Konstnärer kan inte livnära sig på att visa upp konsten. De behöver också intäkter. Staden ska uppmuntra konstnärer till aktiv marknadsföring och försäljning och skapa fler försörjningsmöjligheter för konstnärer. Vidare behöver säkerhet och försäkringsfrågor och liknande redas ut, så att konstnärerna vågar ställa ut verk på allmän plats. Om staden vill öppna för att upplåta mark för en konstutställning på allmän plats, så måste det göras genom goda förutsättningar för konstnärer och amatörer. Det är också viktigt att utställningen ska vara för konst och inte för olika slag av reklam.

Eftersom det finns, och bör finnas, regler för försäljning på allmän plats, så bör inte ett ständigt kostnadsfritt tillstånd för konstnärer att visa och sälja konst införas. Konstutställningen bör vara temporär, kanske under några dagar eller veckor, varefter projektet får utvärderas. Detta skulle ge många konstnärer möjlighet att visa sin konst, samtidigt som fler stockholmare skulle få möjlighet att ta del av konsten.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2000:46) av Viviann Gunnarsson m.fl. (mp) om gratis konstutställning i staden

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Yvonne Ruwaida* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. tillstyrka motionen
2. samt därutöver anför följande:

Det är tillfredsställande att borgarrådet ger förvaltningen i uppdrag att arbeta vidare och ta fram en rutin för öppna konstutställningar i staden. Men borgarrådet anför att konstutställningen ska vara temporär ”kanske under några dagar eller veckor, varefter projektet får utvärderas”.

Det är naturligtvis viktigt att utvärdera konstutställningen, men det är väsentligt för resultatet av utvärderingen att utställningen hålls återkommande under veckoslut i minst ett halvår. Först då får konstnärerna chansen att hitta sin publik. Se bara på marknaden Street på Hornstulls strand, efter ett år hade ryktet spridit sig och nu har stockholmarna fått en ny spännande mötesplats. Det är också viktigt att konstutställningar visas i olika delar av staden.

Däremot bidrar inte sammanslagningen av Konstrådet och Liljevalchs till att konsten får en större roll i samhället, som borgarrådet påstår när hon nämner andra åtgärder för att konsten ska synas mer. Konsekvensen blir istället att makten om konsten centraliseras då Konstkansliet och Liljevalchs har helt olika roller. Konstrådet ska med ett demokratiskt arbetssätt se till att offentliga lokaler, platser, skolor och andra kommunala byggnader får den konst de behöver.

Liljevalchs är en konsthall och har därför andra uppgifter, nämligen att lyfta fram nyskapande konstnärskap och konstyttringar, både äldre och samtida. För att sammanfatta: Konstkansliet står på brukarnas/mottagarnas sida, Liljevalchs på utövarnas. De pedagogiska rollerna och uppdragen skiljer sig åt och bör hållas åtskilda för ökad demokrati.

Centraliseringen medför också att stockholmarna berövas konststatsningar på en halv miljon kronor. Det är nämligen Konstkansliet som får ta dessa pengar ur sin budget för konstinköp för att bekosta flyttningen av verksamheten.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Carin Jämtin* och *Roger Mogert* (båda s) enligt följande.

Det är viktigt att uppmuntra konstnärer genom att möjliggöra att deras konst kan möta en bredare publik, men också att i högre utsträckning möjliggöra för stockholmarna att ta del av konst och att göra konsten mer lättillgänglig för alla. Staden måste ständigt arbeta med att skapa nya arenor för att alla ska ges möjlighet att såväl uttrycka sig, som att delge sina uttryck till andra.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Kulturnämnden och trafik- och renhållningsnämnden ges i uppdrag att tillsammans ta fram en rutin för öppna konstutställningar i staden.

2. Motion (2000:46) av Viviann Gunnarsson m.fl. (mp) anses besvarad.

Stockholm den 17 oktober 2007

På kommunstyrelsens vägnar:
KRISTINA AXÉN OLIN

Madeleine Sjöstedt

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Stefan Nilsson* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till reservationen av (mp) och (v) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Tomas Rudin*, *Roger Mogert*, *Teres Lindberg* och *Malte Sigemalm* (alla s) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (s) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

I motionen framförs idén att anordna en gratis konstutställning i staden. Motionärerna anser att det finns all anledning att uppmuntra intresset för kultur och konst i staden. I motionen vill man uppmuntra såväl de unga professionella konstnärerna som amatörer i alla åldrar att delta i utställningsverksamhet. Man föreslår att en central plats i staden ska upplåtas gratis för sådana utställningar. I motionen föreslås även att avtal träffas med företagarföreningen i Gallerian, så att Gallerian kan användas på söndagar för konstutställningar.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till kulturnämnden, gatu- och fastighetsnämnden och Norrmalms stadsdelsnämnd.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 februari 2001 att i huvudsak godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande, samt att därutöver anförda:

Svårigheterna för konstnärer att visa sina verk för allmänheten är ett känt problem. Stadens ansvar omfattar ett ansvar för att bereda de professionella konstnärerna en möjlighet att utöva sitt yrke och exponera sina verk. Stadens konstkansli har en självklar roll i detta arbete. Men Kulturhuset, Liljevalchs och andra av stadens institutioner, såsom biblioteken, arbeta också mycket aktivt med dessa frågor. Åtgärder för att öka möjligheterna för konstnärerna bör primärt sökas inom detta område. Andra åtgärder som vore till stort gagn för konstnärerna vore om galleriskatten kunde sänkas. Dessa åtgärder skulle ge stora möjligheter till långsiktiga och reella förbättringar för konstnärerna.

Reservation anfördes av vice ordföranden Eva-Louise Erlandsson-Slorach m.fl. (s), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Ingvar von Malmborg (mp) och Jenny Lindahl (v), *bilaga 1*.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 7 februari 2001 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen besvarar härmed remissen utifrån kulturnämndens ansvarsområden. Frågor om användning av gator och torg hanteras och besvaras av gatu- och fastighetsnämnden, samt av stadens stadsdelsnämnder.

Kulturförvaltningen delar motionärernas engagemang när det gäller behovet av att

uppmuntra intresset för kultur hos allmänheten och att göra det lättare för unga konstnärer att visa sina konst och möta en publik. Förslaget att använda en central plats i staden för att främja ett möte mellan konsten, konstnärerna och publiken är också ett uppslag som tilltalar kulturförvaltningen, i synnerhet då detta innebär att många kulturovana kommer att, kanske för första gången, möta den unga konsten. Kulturförvaltningen utgår i sitt yttrande från att det bör handla om professionella unga konstnärer.

Gatu- och fastighetsnämnden

Gatu- och fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 13 mars 2001 att föreslå kommunfullmäktige att komplettera "Avgifter för upplåtelse av offentlig plats i Stockholm" med en nolltaxa för mindre konstutställningar utan inslag av försäljning och reklam, samt att som svar på motionen överlämna och åberopa gatu- och fastighetskontorets tjänsteutlåtande.

Gatu- och fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 februari 2001 har i huvudsak följande lydelse.

Istället för att vika en eller ett fåtal platser för gratis konstutställningar i innerstaden som motionären föreslår, föreslår kontoret att "Avgifter för upplåtelse av offentlig plats i Stockholm" kompletteras med en nolltaxa för konstutställningar utan inslag av försäljning och reklam. Om man vill gagna konstutställningar i staden så anser kontoret att det inte ska begränsas till traditionella tavelutställningar utan gälla alla typer av konstutövande; utställning av tavlor, statyer och andra konstföremål såväl som konstinstallationer av olika slag. Utställarna bör själva få föreslå passande platser.

Kontoret anser heller inte att det ingår i dess verksamhetsområde att organisera denna typ av verksamheter, utan att det är något som bättre organiseras av någon person eller organisation inom konstvärlden. Den upplåtelseform som står till buds för att nyttja offentlig plats för dessa ändamål är polistillstånd i enlighet med ordningslagens bestämmelser.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 mars 2001 att i huvudsak besluta enligt förvaltningens förslag, samt att därutöver anföra:

Vi håller med om att kulturell verksamhet bör uppmuntras, men har ändå svårt att hitta argument för att just denna typ av upplåtelse skall vara helt avgiftsfri. Vi har många gallerister i stadsdelen som uppenbarligen är villiga att betala relativt höga lokalhyror. Det tyder på att det inte bör vara särskilt svårt att få konstutställare att betala gängse avgifter för utställning utomhus.

Reservation anfördes av Hans Enroth (v), Åke Askensten (mp) och vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (s), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Åke Askensten (mp), *bilaga 1*.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 1 mars 2001 har i huvudsak följande lydelse.

Norrmalms stadsdelsförvaltning instämmer i att det är viktigt att uppmuntra intresset för kultur och konst i staden. I motionen anges Jacobsgatan som en lämplig plats för en regelbundet återkommande upplåtelse. Enligt gatu- och fastighetskontoret finns dock inget utrymme i kommunallagen för en särskilt avlyst plats för utställning, på så sätt som för torgplatser, utan polistillstånd måste sökas för varje tillfälle. Det är också redan idag fullt möjligt att söka och få polistillstånd för att ställa ut konstföremål på offentlig plats, något som inte alls är ovanligt, och som brukar debiteras lägsta avgift. Förvaltningen föreslår att avgiften helt tas bort genom att nolltaxa för denna typ av evenemang införs.

Stadsdelsförvaltningen anser inte att organiserande av en regelbundet återkommande konstutställning ligger inom nämndens verksamhetsområde, utan föreslår att den får skötas av enskilda intresserade arrangörer. Dessa bör då själva kunna föreslå, och söka tillstånd för, lämpliga platser. Vid valet av plats är det viktigt att man ser till att inte försämra framkomligheten för fotgängare och renhållningsfordon.

Förvaltningen skulle gärna se att det arrangeras konstutställningar i Gallerian på söndagarna.

RESERVATIONER M.M.

Kulturnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Eva-Louise Slorach m.fl. (s) till förmån för kulturförvaltningens förslag.

Reservation anfördes av Ingvar von Malmborg (mp) och Jenny Lindahl (v) till förmån för gemensamt framställt yrkande enligt följande

att kulturnämnden uttalar sitt stöd för Viviann Gunnarssons motion och dess intentioner

Intentionerna i Viviann Gunnarssons motion om konstutställningar i staden bör tas på största allvar.

Den kreativa kilometerns under Vattenfestivalen var ett av de mest populära inslagen i festivalen. En fotoutställning som Planket, som ägde rum årligen i maj, utomhus, på en plats nära Vitabergsparken, var föremål för stort intresse från allmänheten och alla fotointresserade. Även dagspress och specialtidsskrifter följde noga Planket-utställningen, där fotografer med olika bakgrund kunde presentera sina verk.

En konstutställning med samma intentioner skulle kunna bli en attraktion för alla stockholmare, ett sätt för såväl kulturintresserade som kulturovana att spontant komma i kontakt med konst och konstnärliga yttringar.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Hans Enroth (v), Åke Askensten (mp) och vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (s) till förmån för förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande gjordes av Åke Askensten (mp) enligt följande

Det finns anledning för Norrmalms stadsdelsnämnd att ställa sig bakom stadsdelsförvaltningens positiva yttrande över motionen. Det blir ett stort lyft om konstnärer, både amörer och proffs, får möjlighet att någon dag i veckan få ställa ut sina projekt såväl inomhus som utomhus.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2000:46

2000:46

Motion av Viviann Gunnarsson m.fl. (mp) om gratis konstutställning i staden

Det finns all anledning att uppmuntra intresset för kultur och konst i staden. Att ha vernissage kan vara dyrt för amatörer och unga blivande konstnärer. Staden bör därför uppmuntra såväl de unga professionella konstnärerna som amatörer i alla åldrar genom att upplåta gratis plats för konstutställning lördag eller söndag varje vecka på någon central plats i staden.

Några lämpliga platser kan vara Jacobsgatan mellan Drottninggatan och Malmskillnadsgatan och/eller utmed fasaden på Gallerian. Dessa platser har portiker hela vägen vilket gör att man kan ställa ut under tak. Vintertid borde man kunna avtala med Företagarföreningen i Gallerian om att anordna konstutställning på söndagar inne i Gallerian.

Gratis konstutställning kan bli ett lika folkligt nöje som loppmarknaden på söndagar har blivit. För staden är det en ringa insats som kan ge stor utdelning som inspiration för både konstnärerna själva och vidga intresset för konst hos allmänheten.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att

1. upplåta en gata eller en central plats i Stockholm för gratis konstutställning
2. avtala med företagarföreningen t.ex. i Gallerian om att använda Gallerian på söndagar för konstutställning.

Stockholm den 18 september 2000

Viviann Gunnarsson

Yildiz Kafkas

Christer Öhgren